

Af en toe faciliteren

Het faciliteren van workshops, sessies of gewoon de mensenprocessen in een project is geen full-time baan. Maar om het goed te leren is wel noodzakelijk, dat je het veel doet. Dat is een open deur voor het verwerven van vrijwel elke vaardigheid. Je kunt er boekjes over lezen, maar snappen wat erbij komt kijken leer je pas als je het doet.

Een beginnende facilitator staat voor de troepen en zal het eerste item dat uit het publiek wordt geroepen even op een Post-It schrijven. Eén zin op een Post-It krijgen moet toch lukken denk je. Maar de stift stokt. Geen letter komt op het gele papiertje, een echte writers' block in Post-It formaat. Bij de evaluatie werd duidelijk wat het dilemma was: hoe groot moet ik eigenlijk schrijven als ik acht woorden op één Post-It moet krijgen? Welke font-size kies ik dan? Want het moet in één keer goed.

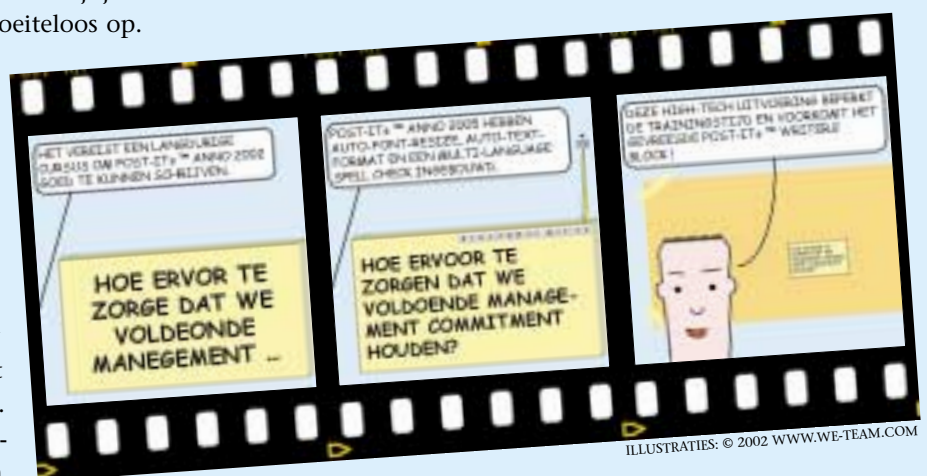
Als de font-size voor sommigen 'probleem numero uno' is, wat zit er dan nog meer in het vat, waar je tegenaan kunt lopen? Verschrikkelijk veel, van simpele dingen als lege A4 velletjes klaar hebben liggen als die nodig zijn, tot het goed kunnen 'lezen' van deelnemers om te kunnen bepalen hoe ze in hun vel zitten. Als je al deze zaken in de vingers hebt, dan pas ben je een flexibele facilitator, die in staat is dynamische mensenprocessen te begeleiden en die goed kan improviseren.

Laatst vertelde een ervaren facilitator dat ze weer workshops deed. Dat werk had ze al een tijdje niet meer gedaan, maar ze pakte het weer moeiteloos op.

Ze merkte op dat het leek op leren fietsen. Dat raak je ook niet kwijt als je het eenmaal kunt, ook al zijn de eerste meters na langdurige onthouding wat roestig. De meeste dingen doe je vanzelf goed en alle gouden regels der kunst komen in sneltreinvaart weer boven (want er gaat de eerste keer na lange tijd van alles maar nét goed en dat merk je natuurlijk). Wat je nooit verleert is de stemming goed zetten, de emoties lezen,

het programma erop aanpassen zodat je aan het eind van de sessie tevreden deelnemers hebt. Deelnemers aan het werk zetten, kijken, luisteren, analyseren en aanpassen, het zijn de kernelementen uit de fietsles voor gevorderde facilitators. Die leer je door het vaak te doen, maar daarna verleer je ze nooit meer.

Dan merk je ook dat je Regel Nummer Een mag aanpassen. Die regel gaat over het faciliteren in duo's. Want in de leerperiode is het verplicht *samen* de workshop te begeleiden. Zodat één facilitator de deelnemers aan het werk zet en luistert, terwijl de ander kijkt, luistert, analyseert en aanpast. Ieder met een eigen functie en taak dus. Net als een fiets. Die heeft ook twee wielen, eentje voor de aandrijving en eentje om te regelen waarheen het gaat. Pas als je goed kunt fietsen mag je op een éénwielertje om je kunsten te vertonen. Dat blijkt dan best moeilijk te zijn.

ILLUSTRATIES: © 2002 WWW.WE-TEAM.COM